

למה דווקא הרבי מליובאוויטש

50 בעצמו, ולא להסתמך על הרבנים. זהו ההפרש בין שיטת פולין לשיטת חב"ד, ששיטת פולין היא וצדיק באמונתו יחיה אל תקרי יחיה (החיי"ת בשבא) אלא יחיה (החיי"ת בפתח) אבל אנו, חב"ד, צריכים לעבוד כולנו בעצמנו, ברמ"ח אברים ושס"ה גידים של הגוף, וברמ"ח אברים ושס"ה גידים של הנשמה. "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים". אינני מסלק את עצמי ח"ו מלסייע, לסייע כפי היכולת, אבל כיון שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, הרי, אם לא תהי' העבודה לבד, מה יועיל זה שנותנים "כתבים" מנגנים ניגונים ואומרים לחיים.

ד. שער ספר התניא - לקוטי אמרים

60 ספר לקוטי אמרים הנקרא בשם ספר של בינונים מלוקט מפי ספרים ומפי סופרים קדושי עליון נ"ע מיוסד על פסוק כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו. לבאר היטב איך הוא קרוב מאד בדרך ארוכה וקצרה בעזה"י.

ה. "באתי לגני", י' שבט התשי"א – מאמר קבלת הנשיאות

והנה מלשון רז"ל וכל השביעין חביבין ולא כל החביבין שביעין, מוכח מזה שעיקר המעלה הוא זה שהוא שביעי, ומפני זה שהוא שביעי מצד זה הוא חביבותו, היינו שחביבותו אינו מצד ענין התלוי בבחירתו רצונו ועבודתו, כ"א בזה שהוא שביעי, שזה בא מצד התולדה, ובכ"ז הנה כל השביעין חביבין, ולכן זכה משה שניתנה תורה על ידו. והנה ביאר כ"ק מו"ח אדמו"ר (בתחילת בואו לאמריקה שגם בענין דהשביעין חביבין ניכר מעלת הראשון, שהרי כל ענין שביעי הוא שהוא שביעי לראשון. וביאר אז מעלתו של הראשון שזהו אברהם אבינו, מפני עבודתו, ושהיתה עבודתו במס"נ.... והנה אף כי גדלה חביבות השביעי ואין זה בא לא ע"י בחירה ולא ע"י עבודה, כי אם ... מצד התולדה, מ"מ אין בזה הגבלה שנאמר שנפלאות הוא, ואינו שייך אלא ליחידי סגולה, כ"א ע"ד שמבואר בתנא דב"א (פ"ט ופכ"ה) ומובא בדא"ח שכל ישראל ואפי' עבד ואפי' שפחה (יכולים להגיע להשראת רוח"ק, וכל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב... וצריך לידע אשר במקום גדולים אל תעמוד. וכל מעלת השביעי הוא שהוא שביעי לראשון... עבודתו ושליחות הראשון דאל תקרא ויקרא אלא ויקרא. וזהו החביבות דהשביעי שהוא הממשיך השכינה, ולא עוד אלא שממשיך עיקר השכינה. ועוד יותר שממשיך בתחתונים. והנה זה תובעים מכאן"א מאתנו דור השביעי, דכל השביעין חביבין, דעם היות שזה שאנחנו בדור השביעי הוא לא עפ"י בחירתנו ולא ע"י עבודתנו, ובכמה ענינים אפשר שלא כפי רצוננו, מ"מ הנה כל השביעין חביבין שנמצאים אנחנו בעיקבתא דמשיחא, בסיומא דעקבתא, והעבודה – לגמור המשכת השכינה, ולא רק שכינה כ"א עיקר שכינה, ובתחתונים דוקא.

ו. רמב"ם הלכות תשובה פרק ג הלכה ד

95 ...לפיכך צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה שנאמר וצדיק יסוד עולם זה שצדק הכריע את כל העולם לזכות והצילו.

א. תורת מנחם, חלק א' עמוד 188

והנה האדם, כמו כל הנבראים ואפילו מלאכי עליון, בעל גוף ונפש הוא, וכמו שיש עני בגוף וצרכי הגוף, כך יש עני בנפש וצרכי הנפש, לכן גם בצדקה – ישנה צדקה בגשם וצדקה ברוח וכמרו"ל (תנא דב אליהו רבה פכ"ז) "כי תראה ערום וכסיתו", כיצד? אלא אם ראית אדם שאין בו דברי תורה הכניסוהו לביתך ולמדוהו קריאת שמע ותפלה ולמדוהו כו' וזרזוהו במצות. וכמו שבקשת כל אחד ואחת מאתנו היא לכתובה וחתימה טובה בגשמיות וברוחניות, כך על כל אחד ואחת מאתנו להשתדל בצדקה הגשמית וצדקה הרוחנית גם יחד, ובפרט בימי אלול ותשרי. ובבואנו בימים האלו לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא יהיה בידי כל אחד ואחת מאתנו כולנו – חשבון גדול, גדול לפי מאדו שלו, של צדקה שעשה להושיע את העני בגשם, ושל צדקה שעשה להושיע את העני ברוח. וכמו שבצדקה בגשם גם עני בגשם מחוייב בה, כי אין לך עני שאינו יכול למצוא אופן איך לעזור לעני חברו, כך בצדקה ברוח שגם העני ברוח מחוייב בה, כי אין לך איש ואשה בישראל שאינו יכול להשפיע על בני ובנות ישראל לקרבם ליראת שמים תורה ומצות, ולפוס גמלא שיחנא, אשר העשירים בגשם והעשירים ברוח – בעלי תורה יושבי אהל ובני הישיבות – צריכים לבזבז ביד רחבה מממונם ומידיעותיהם להצלת, רפואת והבראת נפש וגוף אחיהם ואחיותיהם שיחיו.

ב. שיחת פרשת מקץ התשל"ד

צריך ביאור לשם מה מתארת התורה באריכות את שיחתם של יוסף עם שרי פרעה, והרי לכאורה די היה לספר בקיצור שיוסף שמע את החלומות ופתר אותם?

אלא שבדברים אלו מלמדת התורה הוראה כללית ועיקרית:

30 יוסף עצמו סבל צרות רבות - הוא אולץ לעזוב את משפחתו, נמכר להיות עבד במצרים ולבסוף הושלך אל בית הסוהר ללא עוול בכפו. במצב כזה, לכאורה היה יוסף אמור להיות אדם עזוב ומסוגר, שאינו שם לב לאחרים. ואילו בפועל - מיד כשראה יוסף ששרי פרעה היו "זועפים" מעט יותר מן הרגיל (שהרי בוודאי היו עצובים וזועפים במשך כל זמן שהותם בבית הסוהר, כך שהשינוי במצב רוחם לא בלט במיוחד) הבחין בכך והתעניין במצבם ("מדוע פניכם רעים היום") ואף השתדל לעזור להם במידת האפשר.

40 מכאן יש ללמוד עד כמה חשובה ההתעניינות בטובת הזולת, עד כדי התעניינות בפרטים הקטנים ביותר, והסיוע לו במדת האפשר, גם במקרה שמצבו של המתעניין עצמו אינו כדבעי. יתרה מזו מסיפור זה אנו רואים שדי בהתעניינות קלה במצבו של הזולת כדי להביא לתועלת רבה גם עבור המתעניין עצמו - כפי שהתעניינותו של יוסף במצבם של שרי פרעה הביאה בסופו של דבר לשחרורו מבית הסוהר ועלייתו לגדולה, עד כדי הצלת העולם כולו מרעב.

ג. תורת מנחם - תשי"א ח"ב, עמ' 212¹

אחרי המאמר אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: כעת הקשיבו יהודים! בכלל בחב"ד היתה התביעה שתהי' עבודתו של כאו"א

¹ דברי הרבי לאחר סיום מאמר ההכתרה שלו כאדמו"ר "באתי לגני" – י' שבט תשי"א.

עיקר העבודה דקיום המצוות היא המעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר" שקשור עם הגוף, ולא כ"כ הכוונה הרוחנית הקשורה עם הנשמה, כמוזכר לעיל שכאשר מכוין כל הכוונות ללא המעשה בפועל, לא יצא י"ח, משא"כ כשמקיים המצוה במעשה בפועל, אפילו ללא כוונות, לוקחים אותו לצבא ה'.

ח. תורת מנחם תשנ"א - חלק ג' עמ' 119, שיחת כח' ניסן

ע"פ האמור לעיל ע"ד הדגשת עניין הגאולה (במיוחד) בזמן הזה - מתעוררת תמיהה הכי גדולה הייתכן שמבלי הבט על כל העניינים עדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל ממש דבר שאינו מובן כלל וכלל ותמיהה נוספת שמתאספים עשרה וכו"כ עשירות מישראל ביחד ובזמן זכאי בנוגע להגאולה ואעפ"כ אינם מרעישים לפעול ביאת המשיח תיכף ומיד ולא מופרך אצלם רחמנא ליצולן שמישיח לא יבוא בלילה זה וגם מחר לא יבוא משיח צדקנו וגם מחרתיים לא יבוא משיח צדקנו רחמנא ליצולן. גם כשצועקים "עד מתי" הרי זה מפני הציווי כו' ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת בודאי ובודאי שמישיח כבר הי' בא. מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בניי ירעישו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל לאחר שכל מה שנעשה עד עתה לא הועיל והראי' שנמצאים עדיין בגלות ועוד ועיקר בגלות פנימי בענייני עבודת השם. הדבר היחידי שיכולני לעשות למסור הענין אליכם עשו כל אשר ביכלתכם עניינים שהם באופן דאורות דתוהו אבל בכלים דתיקון להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש ויה"ר שסוף כל סוף ימצאו עשרה מישראל ש"יתעקשו" שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה ובודאי יפעלו אצל הקב"ה כמ"ש "כי עם קשה עורף הוא למעליותא לכן וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו" להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.... ואני את שלי עשיתי ומכאן ולהבא תעשו אתם כל אשר ביכלתכם ויה"ר שימצא מכם אחד שנים שלשה שיטכסו עצה מה לעשות וכיצד לעשות ועוד והוא העיקר שיפעלו שתהי' הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש תיכף ומיד ממש ומתוך שמחה וטוב לבב....

ט. הרב עדין שטיינזלץ - הבן יקיר לי, עמ' 52

(מתוך מאמר "המאה של הרבי") - אנחנו מצויים כעת במצב ביש למדי. מנסים לנוע ימינה, אך הדרך חסומה. מנסים לזוז שמאלה, אך גם הדרך הזו חסומה. מנסים להתקדם, אך איננו יכולים. מנסים לסגת, אך הדרכים מנותקות. אנו מוקפים וחסומים מכל העברים - למעט כיוון אחד, שאיננו סגור: מעלה. הדרך הזו עדיין פתוחה, ועלינו לנסות לנוע בה. עלינו לעשות זאת לא רק כהיגד, כסיסמה, אלא כצעד מעשי, רציני, לקראת דרך חיים אחרת. אין פירוש הדבר "הבה נניח לכל אותם דברים שעסקנו בהם ונלך רק עם מה שלמעלה מאיתנו". איננו נדרשים להיות שמיימיים ולשכוח לאכול ארוחת בוקר (את זה לא ישכחו הבריות גם לעתיד לבוא), אך אנו יכולים להתבונן בחיינו מפרספקטיבה אחרת. וכשנתבונן בהם כך - הם יעשו שונים לחלוטין, משום שעיקר מעיינו יהיה במה שלמעלה מאיתנו.

י. רמב"ם הלכות מלכים פרק יב הלכה ב

וכל אלו הדברים וכיוצא בהן לא ידע אדם איך יהיו עד שיהיו, שדברים סתומין הן אצל הנביאים, גם החכמים אין להם קבלה בדברים אלו

חסידי חב"ד מספרים על רב אמריקני ששלח את בתו למחנה קיץ של חב"ד בהרי קטסקיל שבמדינת ניו יורק. ילדי המחנות נהגו להתאסף יחדיו יום אחד בבית מדרשו של הרבי, והרבי היה נושא לפניהם דברים. זמן מה לאחר אותה התכנסות בא האב לבקר את בתו ושמע מפיה על החוויות שחוותה במחנה. בין הדברים סיפרה לו הילדה בהתלהבות על המפגש עם הרבי, ודיווחה כי הרבי אמר שהמשיח עומד לבוא. תמה הרב: "הלוא גם אני מדבר על כך בבית הכנסת!" על כך הגיבה הילדה: "כן, אבל הרבי מתכוון לזה באמת".